

UCHWAŁA NR LIII/361/2024
RADY GMINY GOŚCIERADÓW
z dnia 25 stycznia 2024 roku

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz
Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Gościeradów na lata
2024 – 2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.), w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.) :Rada Gminy Gościeradów uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Gościeradów na lata 2024-2027, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc UCHWAŁA NR XXVI/151/2021 RADY GMINY GOŚCIERADÓW z dnia 15 kwietnia 2021 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Gościeradów na lata 2021 – 2025

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Gościeradów.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy Gościeradów

Krzysztof Galant

*Załącznik
do Uchwały Nr LIII/361/2024
Rady Gminy Gościeradów
z dnia 25 stycznia 2024 roku*

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ
ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY
DOMOWEJ
W GMINIE GOŚCIERADÓW
NA LATA 2024-2027**

GOŚCIERADÓW 2024 R

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie.....	3
I.Charakterystyka zjawiska przemocy domowej– podstawowe pojęcia i definicje e	5
II.Diagnoza problemu przemocy domowej na terenie Gminy Gościeradów	6
III.Założenia programowe i kierunki planowanych działań.....	14
IV.Cele, zadania i wskaźniki realizacji Programu.	15
V.Opis realizacji programu.....	18
VI. Metody i techniki realizacji programu.....	20
VII.Budżet programu	21
VIII.Monitorowanie i ewaluacja programu.....	21
Podsumowanie	22
Bibliografia.....	22

Wprowadzenie

Zjawisko przemocy domowej występowała zawsze w różnych społeczeństwach i środowiskach, niezależnie od pozycji społecznej, sytuacji finansowej, warunków bytowych. Mimo to do niedawna powszechnie uważano, że przemoc domowa występuje rzadko i wyłącznie w rodzinach patologicznych, a agresję pomiędzy członkami rodziny uważano za jedną z wielu normalnych form zachowania społecznego. Wiązało się to z funkcjonalizacjami stereotypami, pokoleniowymi wzorcami zachowań i ogólnym przyzwoleniem na zachowania przemocowe. Stosowana przez osobę dorosłą przemoc wobec bliskich, w tym i dzieci, postrzegana była jako akceptowany sposób sprawowania nad nimi władzy i kontroli.

W Polsce zjawisko przemocy w rodzinie jako problem społeczny zaczęto traktować dopiero w latach 90-tych. Od tego czasu podejmowano wiele różnych inicjatyw na rzecz ochrony ofiar na poziomie centralnym i wojewódzkim, przenosząc stopniowo na środowiska lokalne. Prowadzono badania nad skutecznością ochrony osób doświadczających przemocy od bliskich, które pokazały, że aby problem rozwiązać, należy przede wszystkim położyć nacisk na działania zlokalizowane najbliżej osób doświadczających przemocy czyli w miejscu ich zamieszkania lub pobytu, słowem w gminie. Wraz ze zmianami demograficzno-społecznymi, rozwojem gospodarczym, sytuacją geopolityczną konieczne było aktualizowanie i dostosowywanie działań do sytuacji, co dawało szansę na wzrost pozytywnych efektów. Takim działaniem jest w ostatnim czasie zmiana w definiowaniu zjawiska jako przemoc domową, co wpływa na niestygmatyzowanie rodziny, rozszerza krąg osób mogących być zagrożonych przemocą domową. Niniejszy program jest planem wprowadzenia lokalnych rozwiązań, nakierowanych na przeciwdziałanie przemocy domowej oraz minimalizowanie skutków przemocy jeśli taka pojawi się w środowisku domowym, które powinno dawać poczucie bezpieczeństwa, akceptację.

Główną istotą programu jest zdiagnozowanie skali problemu przemocy domowej na terenie Gminy Gościeradów, określenie celów w zakresie ograniczenia problemu lub zminimalizowania jego skutków oraz wdrożenie działań zmierzających do zapewnienia poczucia bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy. Jeden z kierunków działań planowanych w ramach programu to poprawa skuteczności wsparcia udzielanego osobom doświadczającym przemocy domowej. Inny to wdrożenie procedur interwencyjnych wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy oraz uwrażliwienie społeczności lokalnej na problemy przemocy domowej i jej skutki.

Program adresowany jest zarówno do osób doświadczających przemocy, jak i osób stosujących przemoc oraz szeroko rozumianej społeczności lokalnej. Jest wyznacznikiem kierunków działania dla wszystkich służb zaangażowanych w działania przeciwdziałające przemocy.

Program zawiera charakterystykę zjawiska przemocy, podstawowe pojęcia, schematy zachowania oraz diagnozę społeczną problemu przemocy domowej na terenie Gminy Gościeradów. Określono również założenia programu z uwzględnieniem faktu, że przemoc jako problem społeczny jest obecna w życiu społeczności, a następnie - w odniesieniu do przeprowadzonej diagnozy problemu - zdefiniowano cele i działania, które zaplanowano w ramach programu. Program zawiera też opis sposobu wdrożenia tych działań oraz ich monitorowania i ewaluacji, opis sposobu finansowania działań programowych a także harmonogram ich wdrażania.

Program obejmuje czteroletnią perspektywę czasową rozpoczynającą się od 2024 roku a kończącą się na 2027 roku. Taki okres czasu pozwoli wdrożyć najważniejsze działania związane z bezpieczeństwem i ochroną osób doświadczających przemocy oraz podjąć próbę wypracowania skutecznego systemu oddziaływania wobec osób stosujących przemoc

domową.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. w art. 18, art. 47, art. 48 i art. 71 wskazuje, że instytucja rodziny, definiowana w systemie praw człowieka jako "naturalna i podstawowa komórka społeczeństwa" (art. 16 ust. 3 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka), jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej.

Program jest nawiązaniem do założeń Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2025 przyjętego Uchwałą NR XXXVII/577/2022SEJMIKU WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO z dnia 30 maja 2022 r. Program jest też spójny z założeniami i celami Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy domowej przyjętego uchwałą Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023r. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Gościeradów może być w trakcie jego realizacji dostosowany do nowych założeń w obszarze ochrony osób doświadczających przemocy oraz działań wobec osób stosujących przemoc. Jeśli nowe koncepcje będą wskazywały konieczność weryfikacji planowanych w programie działań i wprowadzenia istotnych zmian, to zostaną one wprowadzone w trybie przyjętym dla uchwalenia niniejszego programu.

I. Charakterystyka zjawiska przemocy domowej – podstawowe pojęcia i definicje

Dom rodzinny spostrzegany jest jako środowisko, w którym człowiek czuje się bezpiecznie. Dla wielu ludzi dom rodzinny jest jednak miejscem, w którym doznaje się krzywd i cierpienia, upokorzenia i bólu od najbliższych członków rodziny.

Rodzina, która nie sprzyja zaspokojeniu podstawowych potrzeb jej członków, zwłaszcza potrzeby bezpieczeństwa nie może być traktowana jako właściwe środowisko do życia i rozwoju, stąd niezwykle istotna jest kwestia podejmowania interwencji we wszystkich przypadkach dysfunkcji w rodzinie, zwłaszcza w przypadku przemocy.

Przemoc domowa definiowana jest na wiele sposobów. Wszystkie jednak podkreślają, że jest to działanie zamierzone, intencjonalne, świadome, z wyraźną przewagą sił ze strony agresora. Intencją działania jest wyrządzenie komuś krzywdy, narzucenie mu władzy, dokonanie bezprawnych czynów, godzenie w czyjąś osobistą wolność, naruszenie praw i dóbr osobistych wywołujących cierpienie i szkody. Takie działania skierowane przeciwko domownikom wykraczają poza społeczne normy i zasady relacji międzyludzkich.

Aktualną definicję przemocy zawiera ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2023 r poz 289 ze zmianami. Art. 2. 1. Ilekroć w ustawie jest mowa o: 1) przemocy domowej – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności: a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;

Prowadzona przez wiele lat systematyczna diagnostyka przemocy pozwala stwierdzić, że przemoc:

- jest procesem, przebiega według określonego schematu i raczej nie pojawia się znienacka,
- ma tendencje do powtarzania się i rzadko jest jednorazowym epizodem,
- toczy się w wymiarze dominacji i uległości, gdyż osoba stosująca przemoc (potocznie zwana sprawcą) dąży do uzyskania totalnej dominacji nad osobą doznającą przemocy (potocznie zwaną ofiarą),
- nie jest zjawiskiem niezależnym od udziału człowieka, co oznacza, iż jest on zdolny do radzenia sobie ze złością, która czyni go sprawcą („nie mogę, to jest silniejsze ode mnie”) przemoc jako zachowanie używane przez sprawców jest maską dla „nie chcę”,
- odpowiedzialność zawsze jest po stronie sprawcy, niezależnie od tego co zrobiła ofiara,
- przejawia się w różnych formach.

Znawcy tematyki, między innymi J.Mellibruda definiują przemoc interpersonalną jako „intencjonalne zachowanie naruszające wszelkie prawa i dobra osobiste jednostki, w sposób uniemożliwiający jej obronę i powodujące szkody psychiczne, fizyczne, symboliczne i materialne.” Ważnym kryterium w tej definicji jest dysproporcja sił, która odróżnia zjawisko przemocy od konfliktu czy agresji.

Na przemoc domową można spojrzeć w czterech perspektywach: prawnej, moralnej, psychologicznej i społecznej. W perspektywie prawnej przemoc jest przestępstwem, karanym pozbawieniem wolności na podstawie art. 207 kodeksu karnego, dotyczącego znęcania się fizycznego lub moralnego nad członkiem rodziny. W kwestii moralnej przemoc to

krzywdzenie słabszego, a sprawca powinien być potępiany za swoje czyny przez społeczeństwo. Perspektywa psychologiczna zwraca uwagę na cierpienie i bezradność ofiary, odsłania wszystkie mechanizmy sterujące przemocą i relacje między sprawcą a ofiarą. Perspektywa społeczna zwraca uwagę głównie na koszty jakie wywołuje przemoc, ale też na obyczaje i postawy społeczeństwa, które często usprawiedliwiają przemoc.

Pomimo wielu lat prowadzenia różnorodnych badań statystycznych trudno jest dokładnie oszacować rozmiary przemocy domowej. Mimo wielu działań interwencyjnych nie wszystkie przypadki przemocy daje się zidentyfikować. Wiele osób doznających przemocy nie ujawnia tego, co się dzieje w ich domach, dlatego edukacja i przeciwdziałanie przemocy zajmują tak ważne miejsce w obszarze wsparcia społecznego.

II. Diagnoza problemu przemocy domowej na terenie Gminy Gościeradów

Przemoc jako problem społeczny na terenie Gminy Gościeradów widoczna była od wielu lat w statystykach odzwierciedlających interwencje Policji oraz działania Ośrodka Pomocy Społecznej prowadzone na rzecz osób doświadczających przemocy. Badania statystyczne problemu przemocy wykonano też na potrzeby opracowywania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2025

Szczegółowa diagnoza problemu przemocy w rodzinie została zapoczątkowana podczas opracowania „Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Gościeradów na lata 2016 – 2020” oraz na kolejne lata. Potwierdzeniem, że problem jest obecny na terenie Gminy Gościeradów jest aktualny materiał jakim dysponuje Ośrodek Pomocy Społecznej - jednostka zajmująca się koordynacją działań gminy w zakresie rozwiązywania problemów osób i rodzin mieszkających na terenie Gminy. Wśród problemów występujących na terenie Gminy przemoc domowa zajmuje 8 miejsce, co ilustruje zamieszczone poniżej zestawienie.

Tabela 1. Zestawienie najczęściej występujących problemów społecznych w Gminie Gościeradów w 2023 roku

Lp.	Problem społeczny widoczny przez pryzmat działań Ośrodka Pomocy Społecznej	Liczba rodzin dotkniętych problemem (wg. stanu na dzień 30 grudnia 2020r.)
1	ubóstwo	113
2	sieroctwo	0
3	bezdomność	0
4	potrzeba ochrony macierzyństwa	14
5	bezrobocie	132
6	długotrwała choroba	120
7	niepełnosprawność	84
8	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	44
9	przemoc	2
10	alkoholizm	4
11	narkomania	1

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-03 z działalności OPS za rok 2023

W działaniach OPS najbardziej widoczne i odczuwalne są problemy:

- bezrobocie,

- uzależnienia (w tym: alkoholizmu i narkomanii),
- niepełnosprawności,
- problemy zdrowotne.

Problem uzależnień nie został powiązany z przemocą domową, bowiem problem uzależnienia był prawdopodobnie bardziej widoczny i odczuwalny przez osoby potrzebujące, niż przemoc, która ma miejsce w czterech ścianach. Często też dla domowników uzależnienie jest przyczyną przemocy. W ich świadomości funkcjonuje przekonanie, że jeśli sprawa przestanie nadużywać alkohol to przemoc się skończy.

Analiza statystyczna prezentowanych wcześniej wyników pozwoliła stwierdzić jednoznacznie, że problem przemocy jest w świadomości i odczuciach mieszkańców i należy podjąć wszelkie starania aby diagnozować go jeszcze dokładniej.

Problem przemocy poddano więc analizie przez pryzmat działań Zespołu Interdyscyplinarnego, którego celem jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w Gminie Gościeradów powołanego Zarządzeniem Nr 29/2019 Wójta Gminy Gościeradów z dnia 26 kwietnia 2019 roku. Obecnie w gminie Gościeradów funkcjonuje Zespół interdyscyplinarny do przeciwdziałania przemocy domowej powołany Zarządzeniem Wójta Gminy Gościeradów nr 294/2023 z dnia 18 września 2023r. Prace Zespołu polegają między innymi na prowadzeniu procedury „Niebieskie Karty”, w wyniku której podejmowane są działania interwencyjne, mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobom, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie. Liczbę spraw prowadzonych w latach 2021 - 2023 w ramach procedury „Niebieskie Karty” można uznać jako jeden z wiarygodniejszych wskaźników zjawiska przemocy w domowej, możliwy do zaobserwowania z zastosowaniem dostępnych metod i technik badawczych. W okresie tym zawiera się czas pandemii, co ma wpływ na prezentowane dane liczbowe. Izolacja i wprowadzane ograniczenia bezpośrednio wpływały na ilość zgłaszanych spraw.

Tabela 2. Liczba spraw zgłoszonych w ramach procedury „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023 przez podmioty uprawnione na terenie Gminy Gościeradów

Liczba zgłoszonych spraw w ramach procedury „Niebieskie Karty”	2021	2022	2023
OPS	0	2	1
Policja	12	12	10
Oświata	0	0	0
Ochrona zdrowia	0	0	0
GKRPA	0	0	0
OIK	0	0	0
Razem	12	14	11

Źródło: opracowanie własne na podstawie dokumentacji ZI

Na przestrzeni analizowanego okresu widoczne są wahania liczby spraw zgłoszonych w ramach procedury „Niebieskie Karty” ale potwierdza to, że przemoc jest obecna w życiu rodzin na terenie Gminy. Procedura najczęściej podejmowana jest na skutek interwencji

Policji, co dodatkowo utwierdza w przekonaniu, że przemoc jest problemem bardzo trudnym dla osób jej doświadczających, skoro decydują się wzywać policję dla zapewnienia sobie i członkom swoich rodzin bezpieczeństwa.

Przemoc jest problemem dla wielu domów na terenie Gminy Gościeradów. Wprawdzie trudno w tej kwestii o rzetelne statystyki, bowiem nie ma możliwości prowadzenia dokładnych badań tego problemu w inny sposób, niż przez analizę zgłoszonych przypadków przemocy, ale na podstawie działań prowadzonych w ramach procedury „Niebieskie Karty” można stwierdzić, że problem ten jest dynamiczny. Z relacji członków dotychczas funkcjonujących Grup Roboczych ZI powoływanych do pracy z osobami doświadczającymi przemocy wynika, że przemocy doświadczają także dzieci wychowujące się rodzinach, a sprawcami choć nie bezpośrednio są ich rodzice. Obserwuje się też przypadki, gdy dzieci stosują przemoc wobec własnych rodziców, często wobec osób starszych.

Przebieg działań prowadzonych na rzecz osób i rodzin w problemem przemocy poddano analizie przez pryzmat procedury „Niebieskie Karty”, co pokazują zamieszczone poniżej zestawienia. Pierwsze z nich prezentuje liczby zakończonych postępowań w związku z ustaniem przemocy, kolejne zestawienie prezentują liczby postępowań kierowanych do sądów oraz sankcje stosowane wobec osób stosujących przemoc. W dalszej części zamieszczono zestawienie prezentujące liczby osób objętych specjalistycznym wsparciem z powodu problemu przemocy.

Tabela 3. Liczba zakończonych spraw/postępowań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Rok	Liczba zakończonych postępowań prowadzonych w ramach procedury NK	Liczba NK zakończonych na skutek ustania przemocy w rodzinie i realizacji planu wsparcia osób doświadczających przemocy	Liczba postępowań zakończonych z braku zasadności podejmowania działań w ramach procedury NK na podstawie § 18 ust. 1 pkt 2	Liczba postępowań zakończonych z braku zasadności podejmowania działań w ramach procedury NK na podstawie § 16 ust. 1 pkt 5
2021	10	7	3	0
2022	8	6	2	0
2023	7	7	0	0

Źródło: Opracowane własne na podstawie dokumentacji ZI

Działania Zespołu Interdyscyplinarnego prowadzone przy zastosowaniu procedury „Niebieskie Karty” polegają między innymi na dokładnym diagnozowaniu problemu i podjęciu stosownych kroków w celu zapewnienia bezpieczeństwa rodzinie, zaprzestania stosowania przemocy oraz ukarania osób winnych. W tym obszarze podejmowana jest także współpraca z Policją, Prokuraturą i Sądem. Stan spraw kierowanych do tych instytucji prezentuje poniższe zestawienie.

Tabela 4 Liczba spraw kierowanych do sądu w związku z podejrzeniem stosowania przemocy

Rok	Liczba spraw skierowanych do sądu z wnioskiem o wgląd w sytuację rodziny ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa dziecka w rodzinie.	Liczba spraw skierowanych do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do przymusowego leczenia odwykowego z uwagi na towarzyszący przemoc problem uzależnienia od alkoholu
2021	2	6
2022	3	7
2023	1	15

Źródło: Opracowane własne na podstawie dokumentacji ZI

Jak widać na podstawie tej statystyki każdego kierowane są wnioski o wgląd w sytuację rodziny w związku z przemocą, której ofiarami lub świadkami są dzieci oraz wnioski o podjęcie działań wobec osób stosujących przemoc uzależnionych bądź podejrzewanych

o uzależnienie do alkoholu. Są to działania niezbędne w zakresie ochrony osób doświadczających przemocy, bowiem priorytetem w tej sytuacji jest bezpieczeństwo i zapewnienie zwłaszcza dzieciom warunków do prawidłowego rozwoju.

Prace Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz przeciwdziałania przemocy opierają się głównie na zapewnieniu wsparcia i ochrony osobom doświadczającym przemocy, czemu sprzyja również zastosowanie sankcji wobec osób stosujących przemoc. Każdego roku wzrasta liczba wszczętych postępowań przygotowawczych z udziałem policji i prokuratury, co z jednej strony jest oznaką zapewnienia ochrony osobom doświadczającym przemocy, coraz bardziej odpowiedzialnego podejścia do zwalczania zjawiska przemocy z drugiej zaś coraz bardziej skutecznym środkiem zwalczania problemu przemocy. Działania te są także odzwierciedleniem coraz lepszej współpracy podmiotów zajmujących się wsparciem i ochroną osób doświadczających przemocy w tym członków Zespołu Interdyscyplinarnego, pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, Prokuratury i Sądu. Do wzrostu skuteczności podejmowanych działań i wzrostu poczucia sprawczości u osób pokrzywdzonych jest również Ustawa z dnia 30 kwietnia 2020 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw nowelizuje w szczególności ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2019 r. poz. 1460, z późn. zm.), ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U z 2020 r. poz.360) oraz ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2019 r. poz.518 i 730), weszła w życie 30 listopada 2020 roku. Wprowadzone przepisy mają na celu zapewnienie ochrony prawnej osobom doznającym przemocy w rodzinie poprzez wprowadzenie instrumentów prawnych, które pozwolą na szybkie odizolowanie sprawcy od osoby dotkniętej przemocą. Dotychczas było to możliwe jedynie po decyzji sądu, a oczekiwanie na nią trwało wiele tygodni, czasami miesiące. W tym czasie ofiary przemocy zmuszone były do życia pod jednym dachem z prześladowcą lub szukały schronienia poza własnym domem. W myśl nowych przepisów szybka procedura ma być zapewniona m.in. dzięki temu, że funkcjonariusz Policji podejmujący interwencję będzie miał prawo wydać wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie, stwarzającej zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby dotkniętej tą przemocą, nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakaz zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. Procedura polega na tym, że Policjant

w pierwszej kolejności ocenia, czy osoba stosująca przemoc fizyczną stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia domowników. W szczególności bierze pod uwagę:

- akty przemocy fizycznej w rodzinie;
- wiek osoby dotkniętej przemocą w rodzinie; stosowanie przemocy w rodzinie wobec kobiety w ciąży;
- niepełnosprawność osoby dotkniętej przemocą w rodzinie;
- zależność osoby dotkniętej przemocą w rodzinie od osoby stosującej tę
- przemoc ze względu na stan zdrowia lub jej zaburzenia psychiczne;
- zaburzenia psychiczne tej osoby;
- stan sprawcy związany z użyciem, nadużywaniem lub uzależnieniem od alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych;
- kierowane groźby użycia przemocy ze skutkiem bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia;
- dostęp do niebezpiecznego narzędzia lub broni;
- informacje o dotychczas stosowanej przemocą lub prowadzonych postępowaniach wobec osoby stwarzającej zagrożenie;
- informacje o próbach targnięcia się sprawcy na własne życie lub życie osób wspólnie z nim mieszkających.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej wprowadza również narzędzie do skuteczniejszej pracy z osobą stosującą przemoc jest konieczność udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, a także w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową. Programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową oraz programy psychologiczno- -terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową mają na celu w szczególności powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy. Programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową oraz programy psychologiczno- -terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową są realizowane w formie spotkań indywidualnych lub grupowych i są prowadzone przez specjalistów w dziedzinie przeciwdziałania przemocy domowej dających gwarancję wysokiej jakości usług, w tym przez psychologów, pedagogów, terapeutów i psychoterapeutów

Oprócz działań mających na celu zastosowanie sankcji wobec osób doświadczających przemocy oraz jej sprawców stosowane są także działania terapeutyczne i wspierające w kryzysach dla osób doświadczających przemocy oraz działania korygujące zachowania sprawców.

Dzięki wzrostowi dostępu do poradnictwa specjalistycznego coraz więcej osób zostaje objętych różnego rodzaju wsparciem specjalistycznym, po to aby skuteczniej radzić sobie z problemem przemocy.

Kompleksowe zbadanie problemu przemocy domowej wymaga dalszych działań członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy domowej oraz innych instytucji, zarówno na podstawie analiz statystyki procedury „Niebieskie Karty” jak i innych metod, które pomogą opisać wieloaspektowo wymiar problemu przemocy.

Jak pokazuje obecna analiza, problem przemocy domowej występuje na terenie Gminy Gościeradów od wielu lat. Liczba rodzin dotkniętych problemem przemocy oraz liczba osób doświadczających przemocy wskazuje tendencję wzrostową.

Przemoc domowa można ująć jako także problem mentalny mieszkańców, bowiem stosowanie przemocy często identyfikuje się z mitem, że „przemoc domowa to sprawa

prywatna”, co powoduje, że zgłoszenia przypadków przemocy nie są jeszcze tak oczywiste. Nie wszyscy są świadomi faktu, że przemoc to nie jest tylko osobisty problem, tylko przestępstwo ścigane z urzędu (art. 207 k.k.) a przemoc nie zatrzymana prowadzi do eskalacji i jest poważnym zagrożeniem dla zdrowia a nawet życia.

Na terenie Gminy Gościeradów przemoc występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami, brakiem zatrudnienia i zarobkowania. Z obserwacji pracowników socjalnych OPS oraz członków ZI wynika, że przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny.

Analiza działań podejmowanych na rzecz osób doświadczających przemocy wskazuje, że poziom skuteczności gminnego systemu wspierania osób doświadczających przemocy jest coraz lepszy, coraz bardziej skuteczny, czego dowodem jest liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” oraz pozytywne opinie osób wspieranych w ramach tej procedury.

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest nie tylko podejmowanie interwencji w sprawach przemocy domowej, ale też projektowanie działań profilaktycznych zmierzających do ograniczenia skutków przemocy, adresowanych do społeczności lokalnej. Do niedawna uważano, że przemoc domowa występuje rzadko i wyłącznie w rodzinach patologicznych,

a agresję pomiędzy członkami rodziny uważano za jedną wielu normalnych form zachowania w codziennym życiu. Obecnie wiadomo, że przemoc może mieć miejsce w różnych środowiskach, nie tylko wśród osób i rodzin najuboższych, ale też rodzinach o wysokim statusie społecznym, zamożnych i uważanych przez środowisko za rodziny funkcjonujące prawidłowo. W programie przeciwdziałania przemocy powinna być zatem zaplanowana permanentna diagnoza społeczna, pokazująca rzeczywisty rozmiar tego problemu na obszarze Gminy Gościeradów.

Trudności diagnostyczne powoduje fakt, że przemoc jako problem rzadko wychodzi poza próg domu. Osoby będące ofiarami przemocy niechętnie szukają pomocy wśród bliskich osób czy instytucji.

Najczęstsze powody takiego zachowania to:

- a) lęk przed zemstą ze strony partnera,
- b) uczucie wstydu i upokorzenia, obawa przed opinią otoczenia,
- c) poczucie winy osoby doświadczającej przemocy,
- d) niska samoocena osoby doświadczającej przemocy,
- e) zależność finansowa od partnera, który często jest jedynym żywicielem rodziny,
- f) brak wiary we własne siły,
- g) brak odwagi, przed samodzielnym utrzymaniem siebie i dzieci,
- h) złudzenie, że przemoc była incydentalna, a sam partner zmieni się na lepsze,
- i) uznanie przemocy za wewnętrzny problem rodziny,
- j) utrata wiary w jakkolwiek pomoc,
- k) porażki w poszukiwaniu pomocy,
- l) utrzymanie toksycznego związku kosztem cierpienia, ze względu na wartości religijne lub tradycje kulturowe.

Diagnoza to nie tylko rozpoznawanie sytuacji, ale także pierwszy etap dostarczania wsparcia, wzmocnienia, wprowadzenia zmian. W pracy w rodziną diagnozą powinien być objęty nie tylko sam jej obiekt (cała rodzina), ale także jego środowisko społeczne i szeroko rozumiane otoczenie.

Ponadto należy pokreślić, że ofiarami przemocy są często dzieci, które nie potrafią same poprosić o pomoc, co jeszcze bardziej utrudnia dokładne rozpoznanie problemu i przygotowanie stosownej oferty wsparcia dla osób doświadczających przemocy. Dzieci rozwijając się w atmosferze przemocy często przyjmują negatywne wzorce zachowań

i niejednokrotnie zostają sprawcami przemocy w rodzinie jako dorośli. To zagrożenie powoduje konieczność jak najszybszego reagowania na przemoc oraz odizolowanie osób doświadczających przemocy od sprawców. Bezpośrednią pracą z osobami z problemem przemocy zgodnie z nowymi przepisami będą prowadzić grupy diagnostyczno-pomocowe. Grupę taką powołuje zespół interdyscyplinarny niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od dnia otrzymania zgłoszenia o podejrzeniu wystąpienia przemocy domowej. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi: 1) pracownik socjalny OPS oraz funkcjonariusz Policji. . W sprawach żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową stosujących przemoc domową w skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi także żołnierz Żandarmerii Wojskowej. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej mogą także wchodzić: 1) pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej; 2) asystent rodziny; 3) nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego; 4) osoby wykonujące zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny; 5) przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej mogą także wchodzić pedagog, psycholog lub terapeuta. W sprawach osób stosujących przemoc domową, pozostających pod dozorem lub nadzorem kuratora sądowego, w skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi także zawodowy kurator sądowy lub wskazany przez kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej społeczny kurator sądowy. Członkowie grupy diagnostyczno-pomocowej są obowiązani podnosić swoje kompetencje poprzez uczestnictwo w szkoleniach, o których mowa w art. 6 ust. 6 pkt 4, w szczególności w zakresie pracy z osobą doznającą przemocy domowej oraz osobą stosującą przemoc domową. To praktyczne rozwiązanie na usprawnić prace i podnieść skuteczność podejmowanych działań.

Dzięki dobrej diagnozie i opartej na niej ofercie wsparcia problem przemocy może zostać ograniczony do minimum, a osoby jej doświadczające mogą poczuć się bezpieczne. Diagnoza powinna pokazać faktyczną skalę problemu oraz realne potrzeby, które stoją przed władzą lokalną, służbami oraz instytucjami zajmującymi się polityką społeczną, ze szczególnym uwzględnieniem przeciwdziałania przemocy domowej, a także przed społecznością lokalną Gminy Gościeradów.

Istotnym obszarem programu powinna być też szeroko rozumiana działalność profilaktyczna, aby nie dopuścić do rozprzestrzeniania się zjawiska przemocy i ochronić przez przemocą potencjalne ofiary.

Uzupełnienie diagnozy problemu przemocy może stanowić też dokonana analiza SWOT sytuacji społecznej w kontekście problemu przemocy oraz analiza potencjału jakim dysponuje Gmina a celu minimalizowania skutków tego problemu.

Analizę SWOT wykonano metodą zogniskowanego wywiadu grupowego. Ekspertami uczestniczącymi w jej opracowaniu zostali członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Gościeradowie, w tym asystenci rodzin, pracujący w rodzinach gdzie pojawia się zagrożenie przemocą wobec dzieci w różnych jej formach.

Analiza SWOT
sytuacji społecznej na terenie Gminy Gościeradów w kontekście przeciwdziałania
przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Mocne strony	Słabe strony
1. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnoistyczno-pomocowych w zakresie przemocy domowej. 2. Dobra współpraca służb i instytucji w ramach ZI. 3. Realizowanie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz programów i projektów wspomagających służby w rozwiązywaniu problemów środowiska. 4. Dostęp do bezpłatnego poradnictwa prawnego i psychologicznego na poziomie Gminy poprzez wdrażanie projektów umożliwiających zatrudnienia specjalistów. 5. Profesjonalna kadra służb pomocowych oraz pozostałych podmiotów działających na rzecz rodzin zagrożonych przemocą (posiadane specjalizacje w zakresie pracy z ofiarami przemocy, świadomość problemu, oraz zaangażowanie w udzielanie pomocy). 6. Gotowość do poszerzania wiedzy oraz podnoszenia kwalifikacji pracowników służb, instytucji, podmiotów stykających się z problemem przemocy domowej. 7. Zmiany w przepisach prawnych dostosowanych do aktualnej sytuacji, wzrost możliwości skutecznego działania służb. 8. Przyspieszenie procedur.	1. Problemy mentalne środowiska, wstyd przed ujawnianiem przemocy, nadal funkcjonujące stereotypy. 2. Mało rozwinięta sieć placówek udzielających długookresowego schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej 3. Ograniczone zainteresowanie społeczności lokalnej wiedza o kompetencjach poszczególnych służb i ich zapleczu. 4. Ograniczony dostęp do programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domowej. 5. Zbyt długi tryb postępowania karnego za znęcanie się nad rodziną. 6. Niskie kary w stosunku do rangi popełnionych czynów (zawieszania kar). 7. Uzależnienie finansowania dodatkowych działań ze środków pozyskanych w ramach projektów. 8. Ograniczone środki finansowe na systemowe działania w ramach gminy.
Szanse	Zagrożenia
1. Akceptacja społeczna dla działań instytucji związanych z przeciwdziałaniem przemocy. 2. Ustawowe uregulowanie w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. 3. Zwiększanie dostępności do działań terapeutycznych dla ofiar przemocy. 4. Inicjowanie i koordynowanie działań służb w ramach lokalnego systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy	1. Obojętność społeczna wobec przemocy domowej 2. Niechęć osób poszkodowanych do ujawniania przemocy. 3. Niebezpieczeństwo marginalizacji i wykluczenia społecznego osób i rodzin dotkniętych przemocą. 4. Funkcjonujące w społeczeństwie mity, przekonania i stereotypy na temat przemocy domowej.

domowej. 5. Duże zaangażowanie służb w działania przeciwpromocowe. 6. Rosnąca liczba pozytywnie zakończonych spraw i zakończenie stosowania przemocy domowej. 7. Funkcjonowanie lokalnych grup wsparcia. 8. Wzrost braku akceptacji zachowań przemocowych w społecznościach lokalnych. 9. Inicjowanie kampanii społecznych na temat szkodliwości wynikających z przemocy domowej. 10. Wzrost wiedzy na temat negatywnych i długotrwałych skutków wychowywania dzieci w domach z problemem przemocy .	5. Poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc. 6. Skutki izolacji spowodowanej pandemią. 7. Rozwój internetowych przekazów promujących zachowania przemocowe, szczególnie wśród dzieci i młodzieży 8. Negatywne wzorce zachowania rozpowszechnianie w domach i środowiskach rówieśniczych. 9.
--	--

Analiza SWOT pokazuje potencjał instytucjonalny (ZI, OPS, inne instytucje), kompetencyjny (służby wyszkolone, poszerzające wiedzę) i sprawczy (posiadający umiejętności posługiwania się skutecznymi metodami wsparcia i poszukiwania źródeł wsparcia). Pokazuje też pewne utarte wzorce zachowań społecznych, które ograniczają skuteczność działania. Wnioski wynikające z analizy SWOT wskazują, że aby ustalić rzeczywisty rozmiar problemu oraz wytyczyć kierunki w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej aktywność musi być skierowana zarówno na rozpoznanie zjawiska jak i wdrożenie działań naprawczych, edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych, po to, by w jak największym stopniu uświadomić zagrożenia, informować jak należy chronić rodzinę, jak przeciwdziałać niepożądanym zachowaniom społecznym i jak utrzymywać wzorzec prawidłowo funkcjonującej rodziny i społeczeństwa. Działania muszą też być dostosowane do nowoczesnych form przekazu i zagrożeń wynikających z nieograniczonego dostępu do Internetu.

W kontekście tak sformułowanych wniosków adresatami programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony ofiar przemocy domowej będą:

- Osoby i rodziny z terenu Gminy Gościeradów doświadczające przemocy domowej
- Osoby wobec których istnieje prawdopodobieństwo, że są sprawcami przemocy.
- Instytucje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej
- Władze lokalne mające wpływ na kształtowanie warunków bezpieczeństwa dla osób doświadczających przemocy.
- Społeczność lokalna Gminy Gościeradów jako grupa mająca wpływ na kształtowanie prawidłowych postaw wobec przemocy oraz promowanie stylu życia bez przemocy.

III. Założenia programowe i kierunki planowanych działań.

W celu zwiększenia skuteczności działania gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz umożliwienia sformułowania celów programu określono cztery główne założenia programowe:

1. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej ustala się jako priorytetowy kierunek

umożliwiający rzetelną diagnozę problemu oraz opracowanie skutecznych planów wsparcia dla osób doświadczających przemocy i podejmowanie konsekwentnych działań wobec osób stosujących przemoc.

2. Wdrożenia działań o charakterze profilaktycznym, edukacyjnym i informacyjnym jako priorytet w eliminowaniu stereotypów o przemoc oraz zmianie mentalności mieszkańców w zakresie walki ze skutkami przemocy domowej, co może wpłynąć na zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej. W tym obszarze zwrócono też uwagę na pomaganie osobom dotkniętym przemocą w systemie, który powinien łączyć działania sektora publicznego i organizacji pozarządowych.
3. Zwiększenie skuteczności działań adresowanych do osób doświadczających przemoc jako warunek umożliwiający prawidłowe funkcjonowanie społeczne, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa oraz wpływu na własne życie.
4. Zwiększenie skuteczności działań adresowanych do osób stosujących przemoc jako warunek umożliwiający tym osobom zmianę dotychczasowych zachowań i stylu życia oraz ponoszenie kary za nieakceptowane zachowania wobec bliskich w domu.

Na podstawie zdefiniowanych założeń określono cele Programu, a następnie wskaźniki umożliwiające monitorowanie i postęp wdrażania Programu.

IV. Cele, zadania i wskaźniki realizacji Programu.

Głównym celem Programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony ofiar przemocy domowej jest „*Przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej, ochrona osób doświadczających przemocy domowej oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy*”.

Osiągnięcie powyższego celu będzie możliwe poprzez realizację czterech celów szczegółowych, zdefiniowanych jako:

1. *Wzmocnienie skuteczności działań wobec osób doświadczających przemoc domowej.*
2. *Wzmocnienie skuteczności działań wobec osób stosujących przemoc domowej*
3. *Zacieśnienie współpracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej i podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej*
4. *Podnoszenie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej mieszkańców Gminy Gościeradów wobec problemu przemocy w domowej*

Do realizacji celu numer 1 zaplanowano zadania polegające na:

- 1) podejmowaniu interwencji w ramach procedury „Niebieskie Karty” w celu zapewnienia bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemoc,
- 2) zapewnieniu i utrzymaniu bezpieczeństwa osób doświadczających przemoc poprzez opracowywanie skutecznych planów wsparcia z udziałem Policji, prokuratury, kuratorów sądowych i innych służb w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- 3) zapewnieniu szybkiej ścieżki wsparcia osobom doświadczających przemoc we współpracy z instytucjami wspierającymi ofiary przemocy domowej w tym:
 - ośrodkami wsparcia dla ofiar przemocy domowej,
 - specjalistycznymi ośrodkami wsparcia dla ofiar przemocy domowej
 - domami dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży
 - ośrodkiem (punktem) interwencji kryzysowej,
 - instytucjami prowadzącymi mieszkania chronione,
- 4) prowadzeniu pracy socjalnej z osobami doświadczającymi przemocy domowej

- 5) tworzeniu grup wsparcia lub grup samopomocy dla osób doświadczających przemocy domowej.

Do realizacji celu numer 2 zaplanowano zadania polegające na:

- 1) współpracy z przedstawicielami Policji w zakresie izolowania sprawców przemocy od osób wobec których stosują przemoc,
- 2) współpracy z Prokuraturą w zakresie rozpatrywania wniosków o podejrzenie przestępstwa i ściganie sprawców przemocy,
- 3) współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Sądem Rejonowym oraz kuratorami sądowymi w zakresie monitorowania udziału sprawców przemocy domowej w programach korekcyjno – edukacyjnych.

Do realizacji celu nr 3 zaplanowano zadania polegające na:

- 1) aktywnym i odpowiedzialnym uczestnictwie poszczególnych członków w pracach ZI,
- 2) utrzymaniu wysokiego poziomu profesjonalizmu poszczególnych członków ZI poprzez udział w szkoleniach (w tym szkoleniach wewnętrznych), seminariach, konferencjach i innych formach poszerzania wiedzy i doskonalenia kompetencji niezbędnych do pracy w ZI,
- 3) nawiązaniu współpracy z podmiotami lokalnymi, zajmującymi się sprawami rozwiązywania problemów społecznych, w tym przeciwdziałania przemocy, w zakresie poszerzania oferty wsparcia dla osób i rodzin z problemem przemocy,
- 4) podejmowaniu przez członków ZI inicjatyw i działań mających na celu aktualizowanie diagnozy zjawiska przemocy na obszarze Gminy Gościeradów,
- 5) opracowywaniu corocznych sprawozdań (raportów) opisujących stan i efekty podejmowanych działań.

Do realizacji celu nr 4 zaplanowano zadania polegające na:

- 1) inicjowaniu lokalnych kampanii społecznych propagujących prawidłowe, wolne od przemocy relacje w domach
- 2) współpracę z lokalnym przedszkolami, szkołami na poziomie podstawowym w podnoszeniu poziomu świadomości i wrażliwości społecznej wobec przemocy domowej w zakresie wprowadzenia do programów kształcenia dzieci i młodzieży treści na temat objawów, przyczyn i skutków przemocy domowej,
- 3) prowadzeniu działań edukacji społecznej o treści uświadamiające zagrożenia płynące z przemocy domowej oraz propagujących zachowania sprzyjające pozytywnym postawom w domach
- 4) współpracę z lokalnymi instytucjami typu placówki ochrony zdrowia, placówki kultury, kościoł oraz mediami na temat propagowania działań wspierających osoby doświadczające przemocy oraz promujących rodzinę jako bezpieczne środowisko wychowawcze.

Zadania niezbędne do realizacji wspomnianych wyżej celów szczegółowych mogą być w każdym czasie uzupełnione (poszerzone) o dodatkowe, których zakres będzie niezbędny do prawidłowej realizacji celów i osiągnięcia oczekiwanych efektów potwierdzających skuteczność wdrażania programu.

Wskaźniki dla poszczególnych celów zostały podzielone na dwie grupy uwzględniające cel ogólny i cele szczegółowe.

Dla celu głównego zdefiniowano dwa zasadnicze wskaźniki umożliwiające ocenę stopnia wdrażania zadań programowych oraz ich efektywność:

- 1) Liczbę rodzin, w których występuje problem przemocy. Wskaźnik będzie badany corocznie w oparciu o liczbę spraw prowadzonych w ramach procedury „Niebieskie Karty”. Zakłada się, że ten wskaźnik będzie odzwierciedleniem działań interwencyjnych, edukacyjnych oraz profilaktycznych podejmowanych wobec sprawców przemocy domowej oraz środowisku lokalnym.
- 2) Liczbę osób doświadczających przemocy, wobec których zakończono procedurę „Niebieskie Karty” z powodu ustania przemocy. Wskaźnik będzie badany w oparciu o liczbę protokołów ZI z zakończenia postępowania w sprawach przemocy. Zakłada się, że wzrośnie skuteczność działań, prowadzonych na rzecz osób doświadczających przemocy, czego obrazem będzie rosnąca liczba spraw zakończonych w danym roku kalendarzowym.

Dla celów szczegółowych ustalono następujące wskaźniki porównywane w skali roku:

Dla celu nr 1;

- 1) liczbę osób doświadczających przemocy, którym założono „Niebieskie Karty”,
- 2) liczbę osób doświadczających przemocy, z którymi opracowano plan wsparcia w zakresie radzenia sobie z problemem przemocy,
- 3) liczbę osób doświadczających przemocy wobec których zakończono procedurę „Niebieskie Karty” z uwagi na pełną realizację planu wsparcia,
- 4) liczbę osób doświadczających przemocy, które skierowano do specjalistów w instytucjach zewnętrznych (OIK, Poradnie specjalistyczne, itp.),
- 5) liczbę osób doświadczających przemocy skierowanych do Ośrodków Wsparcia w związku z odizolowaniem od sprawcy przemocy.

Dla celu numer 2;

- 1) liczbę sprawców przemocy skierowanych do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym,
- 2) liczba sprawców przemocy, którzy uczestniczyli i zakończyli udział w pełnym programie korekcyjno-edukacyjnym,
- 3) liczbę wniosków skierowanych do prokuratury o ściganie sprawców przemocy,
- 4) liczbę wszczętych postępowań o ściganie sprawców przemocy,
- 5) liczbę umorzonych postępowań wobec sprawców przemocy,
- 6) liczbę postępowań zakończonych ukaraniem sprawcy.

Dla celu numer 3;

- 1) liczbę członków ZI biorących aktywny udział w pracach ZI (aktywność oznacza 100% obecności na planowanych spotkaniach ZI i Grup Diagnostyczno-Pomocowych, oraz obecność usprawiedliwioną i przyjętą przez Przewodniczącego ZI),
- 2) liczbę szkoleń, konferencji, seminariów oraz innych form edukacji zewnętrznej organizowanych dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Diagnostyczno-Pomocowych,
- 3) liczbę konsultacji, superwizji i szkoleń wewnętrznych organizowanych dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Diagnostyczno-Pomocowych,
- 4) liczbę członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Diagnostyczno-Pomocowych, biorących udział w szkoleniach, konferencjach, sympozjach i innych spotkaniach zewnętrznych o charakterze edukacyjno-informacyjnym na temat przeciwdziałania przemocy,
- 5) liczbę członków ZI biorących udział w konsultacjach, superwizji i szkoleniach wewnętrznych,

Dla celu numer 4;

- 1) liczbę inicjatyw informacyjno-edukacyjnych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej skierowanych do społeczności lokalnej,
- 2) liczbę pogadanek na temat skutków przemocy domowej zrealizowanych w przedszkolach i szkołach na terenie Gminy Gościeradów,
- 3) liczbę egzemplarzy rozdysponowanych ulotek i materiałów informacyjnych o tematyce związanej z przeciwdziałaniem przemocy,
- 4) liczbę innych inicjatyw prowadzonych w ramach programu na rzecz profilaktyki i edukacji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Wskaźniki będą badane w oparciu o dokumentację działań Zespołu Interdyscyplinarnego, działań Ośrodka Pomocy Społecznej w Gościeradowie oraz informacji uzyskanych od podmiotów prowadzących działania w zakresie profilaktyki przemocy, współpracujących z Zespołem Interdyscyplinarnym na poziomie Gminy i Powiatu Kraśnickiego, w tym Policji, Prokuratury, Sądu i innych.

V. Opis realizacji programu

Przemoc jest zjawiskiem wymagającym działań interdyscyplinarnych. Z uwagi na fakt, iż przemocy towarzyszą alkohol, zaniedbania, kłopoty materialne, zdrowotne oraz wiele innych, prowadzenie działań wymaga zaangażowania specjalistów z różnych dziedzin oraz współpracy wielu instytucji. Przemoc domowa dotyczy wszystkich jej członków, także świadków przemocy, którymi często są dzieci i one również wymagają pomocy. W sytuacji przemocy domowej działania muszą mieć wielowymiarowe podejście. Tylko działania interdyscyplinarne dają takie możliwości, by różne osoby i służby mogły działać w tym samym czasie, zajmując się różnymi aspektami przemocy zgodnie ze swoimi kompetencjami i zadaniami. Aby przyniosły pożądany efekt, którym będzie zmiana i zatrzymanie przemocy, działania muszą być dostosowane do potrzeb konkretnych rodzin, skoordynowane i tworzące system, który będzie oddziaływał zarówno na osobę doświadczającą przemocy jak i stosującą przemoc.

Praktyka pokazuje, że skuteczne przeciwdziałanie przemocy domowej wymaga podejmowania nie tylko działań interwencyjnych ale też wsparcia po interwencji. Program jest traktowany jako element lokalnego systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy. Działania interdyscyplinarne umożliwiają prowadzenie spraw przez instytucje (podmioty) najbardziej kompetentne w danej dziedzinie. Każda z nich do współpracy wnosi swoją wiedzę i umiejętności, które mają istotne znaczenie dla przyjęcia najlepszej strategii w zakresie wychodzenia z przemocy i zapobiegania jej nawrotom. W „Programie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doświadczających przemocy domowej w Gminie Gościeradów na lata 2024-2027” najważniejszą rolę przypisano Zespołowi Interdyscyplinarnemu, który realizuje procedurę „Niebieskie Karty”. Nie mniejsza jest także rola podmiotów, których działania są powiązane z procedurą „Niebieskie Karty” np. Policji, Prokuratury oraz Ośrodka Pomocy Społecznej, który prowadzi działania w obszarze wspierania osób doświadczających przemocy poprzez realizację pracy socjalnej i poradnictwa socjalnego oraz zapewnia obsługę administracyjną Zespołu Interdyscyplinarnego. Realizacja działań programowych będzie przypisana głównie podmiotom wchodzącym w skład Zespołu Interdyscyplinarnego, władzom Gminy oraz instytucjom współpracującym na zadach partnerskich. W przypadku konieczności zlecenia określonych zadań poza krąg wymienionych wyżej instytucji zastosowane zostaną procedury określone w obowiązujących przepisach prawa w zakresie zlecania zadań i usług, w tym przepisach o pożytku publicznym i wolontariacie oraz prawa zamówień publicznych.

Szczegółowa realizacja programu tj. celów i działań prowadzących do realizacji celów nie wymaga podejmowania dodatkowych działań formalnych typu umowy, porozumienia bądź też podejmowania działań w zakresie stanowienia lokalnych aktów prawnych. Realizacja programu wymaga jedynie zrozumienia, podziału zadań, dobrej koordynacji oraz zaangażowania poszczególnych podmiotów, którym zostaną powierzone poszczególne zadania.

Przewiduje się, że realizacja programu pozwoli na jego pełną realizację. Oczekiwane rezultaty wdrożenia programu to między innymi:

- a) ograniczenie rozmiarów zjawiska przemocy domowej
- b) podniesienie skuteczności interwencji wobec problemu przemocy;
- c) rozwój oferty pomocowej dla rodzin uwikłanych w przemoc;
- d) integracja działań instytucji wobec problemu przemocy domowej.
- e) rozwój wiedzy, kompetencji, umiejętności reagowania na problem przemocy poprzez szkolenia, konferencje, programy korekcyjno – edukacyjne, ulotki, broszury, publikacje, plakaty;
- f) podniesienie poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy domowej

Rezultaty wdrożenia programu można analizować w dwóch płaszczyznach, jako korzyści:

a) dla osób i rodzin doświadczających przemocy, do których można zaliczyć:

- Możliwość uzyskania wieloaspektowej oferty pomocy w przezwyciężaniu trudnej sytuacji.
- Poznanie swoich mocnych i słabych stron, uzyskanie informacji zwrotnych od innych osób doświadczających problemu przemocy.
- Większy wybór osób pomagających, możliwości otwierania się na różne relacje.
- Większa samodzielność w realizacji potrzeb życiowych dzięki specjalistycznemu wsparciu.
- Lepsze rozumienie potrzeb, problemów oraz zasobów pomocnych w przezwyciężeniu trudności i poprawie swojej sytuacji.
- Wsparcie, którego nie można byłoby osiągnąć bez odpowiedniej pomocy specjalistów.
- Poczucie większej wartości, sprawczości oraz wpływu na własne życie.

b) dla osób pomagających rozwiązać problem, w tym członków Zespołu Interdyscyplinarnego, do których można zaliczyć:

- Poszerzenie diagnozy o aspekty dostrzegane przez specjalistów, zwiększenie trafności diagnozy sytuacji życiowej, możliwość weryfikacji dotychczasowego jej postrzegania.
- Poszerzenie wiedzy o możliwości rozumienia specyfiki postępowania w innych dziedzinach pomagania.
- Podejmowanie działań uwzględniających wieloaspektową wiedzę o kliencie zgodnie ze specjalizacją.
- Szybkiego poznania realnych postaw i możliwości klienta oraz efektywne przewidywanie ograniczeń, barier, nowych problemów.
- Zwiększenie skuteczności działania.
- Poznanie mocnych i słabych stron instytucji pomagających poprzez uzyskanie informacji zwrotnych od osób objętych wsparciem oraz innych uczestników Zespołu.
- Poznanie trudności w pracy na rzecz rozwiązywania problemów przemocy, które mogą być przezwyciężone tylko dzięki współpracy w Zespole Interdyscyplinarnym.

Zakres planowanych do realizacji zadań oraz terminy ich realizacji zostały przedstawione w wersji tabelarycznej w załączniku do Programu jako „Harmonogram wdrażania Programu”.

VI. Metody i techniki realizacji programu

Do realizacji programu posłużą dwie najważniejsze metody pracy socjalnej. Pierwszą z nich jest metoda „team work”, czyli praca grupowa w zespole specjalistów. Praca w zespole specjalistów ma swoją specyfikę, ze względu na to, że tworzące zespół osoby wnoszą do grupy specjalistyczną wiedzę i kompetencje, które wynikają z ich zróżnicowanego przygotowania zawodowego. Aby praca zespołu przynosiła wymierne efekty, muszą zostać spełnione cztery warunki.

Pierwszy z nich to zdefiniowanie celów w formie konkretnych problemów do rozwiązania.

Drugim warunkiem jest swobodne wypowiadanie własnego zdania i opinii, przy zachowaniu odrębnego zdania innych członków zespołu i dążeniu do skutecznego porozumiewania się.

Trzeci warunek to maksymalne wykorzystanie doświadczenia zawodowego wszystkich członków zespołu, poprzez pełnienie konkretnych ról w zespole nakierowanym na pracę z osobami doświadczającymi przemocy lub osobami podejrzanymi o jej stosowanie.

Czwartym warunkiem jest zapewnienie możliwości oceny własnej pracy przez osoby będące członkami zespołu. Praca, aby była efektywna, wymaga nie tylko zaangażowania ale też ewaluacji – oceny i wyciągania wniosków prowadzących do jej doskonalenia.

Stosowanie metody „team work” wymaga przestrzegania pewnych zasad tj. celowości działania, współudziału osoby doświadczającej problemu w planowaniu działań na jej rzecz oraz akceptacji celów działania.

W praktycznym działaniu metoda „team work” zostanie wykorzystana przez Zespół Interdyscyplinarny, który jest inicjatorem i twórcą niniejszego Programu.

Drugą metodą, którą zostanie wykorzystana we wdrażaniu Programu będzie metoda prowadzenia indywidualnego przypadku „case work”. Metoda ta polega głównie na pomocy w rozwiązywaniu problemów osoby poprzez bezpośrednie oddziaływanie pracownika (specjalisty) na nią i jej najbliższe otoczenie. Praca metodą indywidualnego przypadku wymaga bogatej wiedzy teoretycznej z różnych dziedzin oraz doświadczenia praktycznego. Istotą prowadzenia osoby (klienta) tą metodą jest mobilizowanie i motywowanie jednostki do zmiany swojej sytuacji oraz wyposażenie jej w wiedzę i umiejętności niezbędne do samodzielnego funkcjonowania. W tym działaniu nie ma miejsca na wyręczanie osoby oraz uzależnianie osoby (klienta) od pracownika prowadzącego interwencję przeciw przemocy.

Pierwszym etapem w ramach tej metody jest diagnoza, której zadaniem ma być ujawnienie czynników powodujących zaistnienie trudnej sytuacji w życiu osoby. Etap skoncentrowany na rozpoznaniu, które prowadzi do diagnozy przypadku, polega na identyfikacji i analizie sytuacji jednostki w kontekście problemu, z którym się ona boryka. Materiał konieczny do opracowania diagnozy może pochodzić z różnych źródeł, zebrany za pomocą różnych technik i narzędzi, a dotyczy zwykle sytuacji osobistej, bytowej, zdrowotnej i społecznej. W zbieraniu danych i kompletowaniu historii przypadku należy się ograniczyć do faktów istotnych dla rozwiązania problemu. Głównym źródłem informacji powinien być sam klient, w wyjątkowych sytuacjach informacje te powinny być potwierdzone przez osoby z najbliższego otoczenia. Na podstawie zgromadzonych danych formułowane są wnioski, stanowiące o jakości diagnozy i podejmowaniu dalszych kroków z celu rozwiązania problemu przemocy domowej.

Główne narzędzia do diagnozy to formularz „Niebieskie Karty” oraz wywiad środowiskowy, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej. Wywiad i obserwacja to najczęściej używane metody zbierania materiału i nimi najczęściej należy posługiwać się podczas diagnozy problemu. Po przeprowadzeniu diagnozy należy ustalić plan postępowania, określający kolejne kroki podjętej interwencji. Opracowanie planu pracy z przypadkiem

powinno określać, co, kiedy i jak ma uczynić pomagający w odniesieniu do osoby, której pomaga i jego rodziny, aby uruchomić proces pomocy, rewalidacji, terapii.

Najdłuższym etapem jest prowadzenie przypadku według opracowanego planu, tzw. interwencja, wymagająca korygowania diagnozy i planu postępowania. Rzeczywista interwencja rozpoczyna się już od pierwszego kontaktu. Cele działania, w tym terapii są określane wspólnie przez ZI (Grupę Diagnostyczno-Pomocową i osobę doświadczającą przemocy), a sposób prowadzenia przypadku wynika z potrzeb klienta. Bardzo ważnym etapem jest zakończenie interwencji. Ma ono być wyraźnym znakiem, że zespół uważa swoją dalszą aktywność za zbędną a osoba, która doświadczała przemocy jest w stanie samodzielnie funkcjonować w swoim środowisku i pełnić role społeczne. Do zadań grup diagnostyczno-pomocowych po zakończeniu procedury jest ustawowy obowiązek monitorowania sytuacji rodziny. Pozwoli to na wzrost efektywności podejmowanych działań.

VII. Budżet programu

Program realizowany będzie w ramach środków własnych Gminy Gościeradów. Koszty, które się pojawią w trakcie realizacji projektu będą planowane każdego roku w budżecie Gminy i planie wydatków OPS.

Praca członków zespołu interdyscyplinarnego mieści się w ramach kosztów zakładów pracy delegujących członków do pracy w ZI oraz ich obowiązków zawodowych. Spotkania ZI oraz grup diagnostyczno-pomocowych nie będą pochłaniały środków finansowych w kategorii „wynagrodzenie” osobowe.

Obsługę organizacyjno – techniczną zespołu interdyscyplinarnego prowadzi Ośrodek Pomocy Społecznej w Gościeradowie. Zespół korzysta ze sprzętu komputerowego oraz lokalu OPS jako miejsca posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup diagnostyczno-pomocowych

Prowadzenie szkoleń, narad, konferencji, programów edukacyjnych dla mieszkańców Gminy, zakup ulotek, plakatów, publikacji, broszur, formularzy „Niebieskie Karty” itp. oraz pobyt osób doświadczających przemocy kierowanych do Ośrodków Wsparcia finansowane będzie ze środków przeznaczonych na przeciwdziałanie przemocy domowej, ewidencjonowanych w Budżecie Gminy. Limity środków finansowych na realizację Programu ustalane będą corocznie w trybie określonym dla samorządów w przepisach o finansach publicznych. Finansowanie działań Programu może także odbywać się z udziałem sponsorów oraz środków pozyskiwanych w ramach grantów i programów dofinansowywanych ze środków Unii Europejskiej.

VIII. Monitorowanie i ewaluacja programu

Monitorowanie procesu wdrożenia programu odbywać się będzie w okresach rocznych, zgodnie z terminami określonymi w statystyce publicznej- adekwatnie do terminów sporządzania sprawozdań z działalności ZI oraz zadań w zakresie wdrażania Krajowego programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Informacje o realizacji przedsięwzięć programu będą gromadzone przez osobę wyznaczoną do obsługi Programu przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Gościeradowie.

Zespół Interdyscyplinarny dokona rocznej oceny postępów w realizacji programu w odniesie do wszystkich wskaźników, przedstawionych w rozdziale III celem przeprowadzenia dokładnej ewaluacji i sprawdzenia skuteczności działania Zespołu interdyscyplinarnego. Dokumentacja dotycząca wdrażania Programu przechowywana będzie

w Ośrodku Pomocy Społecznej w Gościeradowie.

W przypadku wystąpienia nowych okoliczności mających wpływ na kształt i treści Programu, może on być modyfikowany w trakcie realizacji, pod warunkiem zachowania formy pisemnej i procedury obowiązującej dla uchwalenia Programu.

Podsumowanie

Przemoc jest jednym z najbardziej niepokojących zjawisk współczesnego świata, jest mechanizmem regulującym stosunki panujące między ludźmi w różnych grupach, instytucjach, środowiskach i układach społecznych. W poszukiwaniu skutecznych form przeciwdziałania przemocy domowej i pomagania jej ofiarom angażuje się wielu profesjonalistów, organizacji pozarządowych i specjalistycznych instytucji. Nie jest to łatwe zadanie, bowiem środowisko rodzinne jest i powinno być skutecznie chronione przed ingerencjami zewnętrznymi. Zajmowanie się przemocą domową wymaga więc niezwyklej wrażliwości, wnikliwego rozumienia złożoności zjawisk występujących w życiu rodzinnym, jak i szczególnej troski i rozważa w trakcie interwencji.

Pomoc dostępna dla ofiar przemocy domowej na terenie Gminy Gościeradów to pomoc prawna, psychologiczna oraz socjalna. Zakłada się, że wspólna praca całego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz instytucji lokalnych współpracujących w tym obszarze powinna przynosić wymierne efekty w postaci ograniczenia zjawiska przemocy domowej.

Wdrożenie programu oraz praca specjalistów zaangażowanych w działania programu umożliwi spojrzenie na kwestię przemocy z odmiennych perspektyw oraz ułatwi efektywne działanie w sytuacji krzywdzenia ofiar. Kluczowym aspektem działań w ramach programu jest podejście wskazujące, że **„Przemoc domowa jest przestępstwem. W procesie wdrażania programu najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby doświadczającej przemocy. Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy”**.

Bibliografia wykorzystana w opracowaniu Programu.

1. Sylwia Spurek, *Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Komentarz*, Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., Warszawa 2008.
2. Lipowska – Teutsch, „Wychowywać, wyleczyć, wyzwolić”, Warszawa 1998.
3. Sabina Pawlas – Czyż, Kazimiera Wódz, *Praca socjalna wobec współczesnych problemów społecznych*, Wydawnictwo Edukacyjne „AKAPIT”, Toruń 2007.
4. Poradnik dla osób stosujących przemoc, *Godne życie bez przemocy*, Stowarzyszenie Na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Niebieska Linia, Warszawa 2008.
5. J. Mellibruda, R. Durda, H. D. Sasal *O przemocy domowej. Poradnik dla lekarza pediatri*, PARPA, Warszawa 1998.
6. Uchwała Nr 76 Rady Ministrów z dnia 9 czerwca 2014 roku w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 (MP 2014, poz.445)

**HARMONOGRAM WDRAŻANIA
GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE GOŚCIERADÓW NA LATA 2024-2027**

Do osiągnięcia celu głównego zaplanowano realizację czterech celów szczegółowych oraz działań, które zostały wskazane w poniższym zestawieniu.

<i>Lp</i>	<i>Cel szczegółowy</i>	<i>Zakres działań</i>	<i>Realizator/rzy</i>	<i>Termin realizacji</i>
1	<i>Wzmocnienie skuteczności działań wobec osób doznających przemocy domowej</i>	Podejmowanie interwencji w ramach procedury „Niebieskie Karty” w celu zapewnienia bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy	Przedstawiciele Policji, OPS, GKRPA, Szkoły, służba zdrowia	Na bieżąco
		Zapewnienie i utrzymanie bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy poprzez opracowywanie skutecznych planów wsparcia z udziałem Policji, prokuratury, kuratorów sądowych i innych służb w ramach procedury „Niebieskie Karty”,	Członkowie ZI i grup diagnostyczno-pomocowych	Na bieżąco
		Zapewnienie szybkiej ścieżki wsparcia osobom doświadczających przemocy we współpracy z instytucjami wspierającymi osoby doświadczające przemocy domowej	Ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy domowej Domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,	W zależności od potrzeb

			OIK, mieszkani a chronione	
		Prowadzenie pracy socjalnej z osobami doświadczającymi przemocy domowej	Pracowni cy socjalni OPS	W zależności od potrzeb
		Tworzenie grup wsparcia/grup samopomocy dla osób doświadczających przemocy domowej	Członko wie ZI, OPS	W zależności od potrzeb
2	<i>Wzmocnienie skuteczności działań wobec osób stosujących przemoc domowej.</i>	Współpraca z przedstawicielami Policji w zakresie izolowania sprawców przemocy od osób wobec których stosują przemoc,	Przewodn iczący ZI	W zależności od potrzeb
		Współpraca z Prokuraturą w zakresie rozpatrywania wniosków o podejrzenie przestępstwa i ściganie sprawców przemocy,	Przewodn iczący ZI,	Na bieżąco
		Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Sądem Rejonowym oraz kuratorami sądowymi w zakresie udziału sprawców przemocy domowej w programach korekcyjno – edukacyjnych.	Przewodn iczący ZI. PCPR, Sąd. kuratorzy	Na bieżąco
3	<i>Zacieśnienie współpracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej i lokalnych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej</i>	Aktywne i odpowiedzialnym uczestnictwie poszczególnych członków w pracach ZI,	Członko wie ZI oraz grup diagnosty czno- pomocow ych	Na bieżąco
		Utrzymanie wysokiego poziomu profesjonalizmu poszczególnych członków ZI poprzez udział w szkoleniach (w tym szkoleniach wewnętrznych), seminariach, konferencjach i innych formach poszerzania wiedzy i doskonalenia kompetencji niezbędnych do pracy w ZI	Członko wie ZI oraz grup diagnosty czno- pomocow ych	Na bieżąco

		Nawiązanie współpracy z podmiotami lokalnymi, zajmującymi się sprawami rozwiązywania problemów społecznych, w tym przeciwdziałania przemocy, w zakresie poszerzania oferty wsparcia dla osób i rodzin z problemem przemocy.	Przewodniczący ZI, członkowie ZI	Na bieżąco
		Podejmowanie inicjatyw i działań mających na celu prowadzenie diagnozy zjawiska przemocy na obszarze Gminy Gościeradów,	Członkowie ZI	Na bieżąco
		Opracowywanie corocznych sprawozdań (raportów) opisujących stan i efekty działań podejmowanych w ramach programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony ofiar przemocy domowej	Przewodniczący ZI, pracownicy OPS odpowiedzialny za obsługę ZI	Styczeń 2024, Styczeń 2025, Styczeń 2026. Styczeń 2027.
4	<i>Podnoszenie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej mieszkańców Gminy Gościeradów wobec problemu przemocy domowej</i>	Inicjowanie lokalnych kampanii społecznych propagujących prawidłowe, wolne od przemocy relacje w domach.	Przewodniczący ZI, Członkowie ZI, władze Gminy	Raz do roku
		Współpraca z lokalnym przedszkolami, szkołami na poziomie podstawowym w podnoszeniu poziomu świadomości i wrażliwości społecznej wobec przemocy domowej w zakresie wprowadzenia do programów kształcenia dzieci i młodzieży treści na temat objawów, przyczyn i skutków przemocy domowej	Przewodniczący ZI, Dyrektorzy Szkół i Przedszkoli.	Na bieżąco
		Prowadzenie działań edukacji społecznej o treści uświadamiające zagrożenia płynące z przemocy domowej oraz propagujących zachowania sprzyjające pozytywnym postawom w rodzinach	Przewodniczący ZI, OPS, organizacje pozarząd	Na bieżąco

			owe.	
		Współpraca z lokalnymi instytucjami typu placówki ochrony zdrowia, placówki kultury, kościół oraz media na temat propagowania działań wspierających osoby doświadczające przemocy oraz promujących rodzinę jako bezpieczne środowisko wychowawcze.	Przewodniczący ZI, instytucje lokalne działające na rzecz rodziny.	Na bieżąco.

Przewodniczący Rady
Gminy Gościeradów
Krzysztof Galant